

שירות בצבא - חובה או בחירה?

שרויות לסרב לשרת, לנסות להשתחרר, לערוך או להתאבד. מכיוון שכך אין ערך לטיעונים כמו "זוהי חובתי האזרחית" או "כולם עושים ככה". אם אני משרת, הריני משרת מתוך הכרה. גם אייפאשר לראות את הדבר כ"ביזבוז שלוש שנים", או "אני לא אשיר בתפקיד קרבי וכך לא אהיה מעורב בפעילות שאינה לרוחי". האקט הוא חדי-משמע ועל היחיד הבוחר למלאו, להכיר באחריות הנובעת מכך. יחיד המקבל אקט כה משמעותי כשירות בצבא, כדבר טבעי שאין עליו עוררין ומסרב לעשות את חשבון נפשו הוא, הינו הסכנה האמיתית לקיום חברה חופשית.

מכירים או ביטויים כ"אמרו לי שכך עלי לעשות", או "הייתי רק בורג קטן ב"מכונה". חברה בה פועל היחיד רק מכיוון שאמרו לו לעשות כן, היא חברה טוטאלית-טרית. כדי להימנע ממישטר טוטליטארי, עלינו להגן יותר מכל על זכות התנגדותו של היחיד. הדמוקרטיה מוליחה עצמה לא במקום בו קיימת הסכמה כללית, אלא בנקודות התור"פ ש שלה. במקום בו נשמרת זכויות היחיד ולו גם אחד הוא המתנגד לדעת הכלל.

לא גיורא נוימן עומד כאן למשפט, כי אם החברה הישראלית ועקרונותיה. אין כאן מקום למציאת "הסדר" עם נוימן. על הערכאות להכריע אם יכולה המדינה להעמיד עצמה מעל מצפון הפרט. האם יכולה המדינה להביא חלק מתוכה לכלל סתירה בלתי מתפשרת ולאכוח על פרט כלשהו את ביטול ערך מצפוני בשם עקרון החופש, העצמאות והדמוקרטיה? האם כוונת המדינה ליצור אספסוף נטול ערכים, הכרה ויכולת חשיבה עצמית כדי שיגן על אפשרותו להיות נטולי ערכים והכרה? האם המדינה שנוצרה כחסכם הגנה בין יחידים, כמנגנון שנועד לשרת את הפרט, וכאית להעמיד עצמה כערך עליון שהפר"טים מגינים עליו ומשרתים אותו והוא מצידו זכאי להתעלם מהדברים שלשמה הוא קיים, מהעקרונות שהם תשתית קיומו, ולא למלא את חובתו כלפי הפרטים?

ועל כך גם אנו חייבים תשובה.

בצמון

איילךך עלינו לקחת את השירות הצבאי כבעל הערכיות הפוליטית החשובה ביותר. יחיד המשרת בצבא הריהו כאומר הן העליון למיש"טר מדינתו ונטול על עצמו את מלוא האחריות לגבי מדיניותו של אותו מיש"טר. ככל שעולה מידת ההגשמה והיישום של היחיד, עולה מידת אחריותו, והאחריות הגבוהה ביותר מצייתה במקום בו מוכן היחיד להישבע אמונים לממשלתו ולהקריב את חייו למענה.

יחיד החי בחברה נושא על עצמו את האחריות לצורת קיומה של אותה חברה. אחריותו מתבטאת בהסכמה או התנגדות לנורמות החברתיות והתפועותיהן. שתיקה או אדישות אף הן צורת ביטוי לאחריות החברתית של היחיד וכמוהן בהסכמה והשלמה עם הקיים. מכאן נובע כי יחיד המשרת בצבא, הריהו כדוגל בקיום הצבאי ומדיניותו על כל תופעותיהם והשלכותיהם. יחיד המצטרף לשירות הצבא חייב לדעת את המש"ענות הכוללת של מעשהו ולשרת מתוך הכרה. משעה שהצטרף היחיד לשירות הצבא, הריהו מקיים את שירותו כבחירת רצונו החופשי יומיום ושעה-שעה כל עוד נמשך שירותו. אין פה עניין של חוסר ברירה. כל יחיד עושה את שיקוליו הפרטיים: הרגשת חובה כלפי המולדת, שינאת האוייב, רצון להשתתף לחברה הצבאית, דאגה לסיכויי בודדה או השגת מעמד בעתיד, חשש לכבוד המשפחה וכו'. במידה והיחיד משרת, הריהו בוחר לשרת. מכיוון שתמיד עומדות בפניו האפי-

עם, ובייחוד עם עובד אדמה, אינו מותר על אדמתו. הדרגמה ההיסטורית לכך היא התנועה הציונית, שהגשימה חלום בן אלפים שנה. כמיהתם בת 20 השנים של עקורי ביר עם ואיקרית היא ציונות ללא מרכאות. רות נבו, תל-אביב

דראון

בירעם, איקרית, כפרקאסם ועכשוו הרעלת האדמה ב"עקראבה, יזכרו ל-עם ישראל לדראון עולם! יעקב גרינברג, הרצליה

גרינברג

כוז למרעילים

הבוז למרעילי האדמה! יאיר צור, חיפה

הפטיש והסגן

ציר ההפצות האחרונות בלבנון, ככל ציר בארצנו: בין הפטיש והסגן. יואל דרר, חיפה

הביזבוז

בתקציב הביטחון

בזמן האחרון אנו קוראים בעיתונים ש"שר הביטחון החליט לעשות טובה לעם ישראל ולוותר על 100 מיליון ל"י מתקציב משרד הביטחון. אולם לאחר שדיין בכבודו ובעצמו הודה בביזבוז ימי שירות-מילואים בצה"ל, הנמ"ש ש למעשה כבר שנים רבות, הוכח ש"בעצם הוא אינו מתמצא בכל הנעשה ב"חזום משרדו ואייאפשר לסמוך על כושי רח החליט בכמה אפשר לקצץ את תקציב הביטחון.

אמנם בתחילה קראנו שוועד-שרים, כור לל דיין דנה בנושא, אבל איפוא יש ל"שרים שלנו כלי-כך הרבה זמן הדרוש להשיקיע בבדיקת נושא כה רחב כשהם דנים בו לכל היותר בכמה דיונים שטחיים? לכן על יועתכם בכנסת להציע בדחיפות את העמל ועדת-מומחים בשיטחי המיני-הל, המשק, המסחר והתעשייה, שישבו אפילו כמה חודשים ולאחר התעמקות מספקת יוכלו להביע דעתם בנושא הרב המימדי של תקציב-הביטחון בעל השיעור של 6 מיליארד ל"י ולהמליץ על הימדיניות ההולמת.

גלי דגני, גבעתיים

הוצאות

רכב

החלטתה של ועדת הכספים להוריד את הסכום המוכר כהוצאה לצרכי מסי-הכנסה של הוצאות הרכב משלושה רבעים לשני שלישים, מהווה קיפוח בולט של ציבור המפרנסים העצמאיים שגם בלאו הכי לא

אבי בצמון, רמת-גן

לדעתי, כל עוד לא יבוא שלום אמת במזרח התיכון, תוסיף הפירטיות להשיך תולל באוויר בעולם כולו ועוד תגבר, מאחר וארגוני הבלה ערביים למיניהם, שפשטו כמו נגע בעולם, מגייסים לשורותיהם צעירים חמומי מוח, אינטלקטואלים וסתם הרפתקנים, ועליהם בוודאי לא עשר תה שביתת הטייסים כל רושם.

מאשה פורמן, רמת-גן

תודעה

של נקיון

רצופה תמונה שצילמתי באחונה לפני זמן מה. בתמונה נראה פועל נקיון מטיל את

פועל נקיון באתונה

מטיל מים לעגלת אשפה

מימיו לתוך עגלת אשפה. ניתן לקרוא לתמונה זו: תודעה של נקיון.

אופיר ליבנה, הרצליה

עין

תחת עין

הדתיים האלה העיזו לפוצץ את ארוס אך ורק מפני שהם יודעים שהחילוניים הם סמרטוטים מוגיילב שלא יעיזו להגיב ב"פיצוץ ישיבה או בית-כנסת (ככתוב בתור"פה: "עין תחת עין").

שמחה דם, חולון

להכניס קצת סדר בבית? לטהרו? לח"ס את כל השוורים בדישם, בלי הכדל, מין... גיל... צבע... למען ביטחונה ועתי"דה של ישראל?

מאיר בזומברג, ראשון-לציון

מכת

הפירטיות באוויר

לפני זמן קצר הכריזו בעיתונות ומעל גלי האתר, כי "שביתת הטייסים הבינלאומית הוכתרה בהצלחה" וכי השביתה ש"הצטרפו אליה טייסי מדינות רבות, התנהלה בסדר מופתי ומקוים שהיא תרתיע להבא את חופטי המטוסים בעולם כולו. והנה נתבשרנו ביום ה' 24.6.72 שבשמי ארצות-הברית נחטף מטוס נוסעים, החורטף קיבל מטוס אחר (במקום זה שנחת בו ונחבל). מצנה, חצי מיליון דולר כופר ובתוספת ישישה בני ערובה שנטל עימו, עזב את שמי ארצות-הברית עם כל הכבוד דה למקום בלתי ידוע." נשאלת השאלה: האם לא הבין העולם הנאור שהשביתה הזאת היתה רק מעשה חלם?

ריים עצמה. לנוער האינטליגנטי אמור ללא פחד ומורא וללא משוא-פנים:

עד כמה שהדבר באמת מצער, היתה דיר"יאסין מיקרה חורג ואפסי מול ים מעשי"הזוועה של הצד השני, ובשעה ששררה הפ"קרות כללית בארץ, ובמידה ואותו נוער הוא באמת אינטליגנטי ולא צבוע, יבין ש"האצ"ל וצה"ל שמרו ושומרים על טוהר נשקם יותר מכל מחתרת אחרת בעולם, ויותר מכל צבא אחר בעולם! אינני מעז להזכיר להם בהקשר זה, לא את מאורעות ספטמבר השחור, לא את ביאפרה, לא את פצצות הגז בתימן ובוודאי לא את בנגלהי דש.

ולסיום, האם ברצינות אתה חושב, מר אבנרי, שיש להקים ועדת-חקירה, שתגרום למחול-שידים ושינאת אחים ובושיות, רק כדי לנחם ידידים מזויפים שלך בחו"ל? כמוך, רבים בישראל מייחלים לג"עדין עלי-אדמות, בו תיפסקה מלחמת צודקות ובלתי-צודקות, אך, בינתיים, אין הכרח ב"כילופים" והתנצלויות בפני אחרים.

בכל הכנות — אנו טובים מהם ובהר"בה! ואין טעם לחיות בינתיים בג"עדין של שוטים!

ישראל כה"ישור, ירושלים

השתמש ברבע מנסיעותיו לצרכי הפרטיים. מאידך גיסא, אין לי ספק שגם התקנות החדשות לא ימנעו ממנהלי החברות הממ"שלתיות וההסתדרותיות להמשיך ולנסוע לצרכיהם הפרטיים במכוניותיהם המפוארות על חשבון משלם המיסים.

לדעתי מבטאה החלטה זו את איתנה של מפלגת העבודה לעצמאי הקטן, העמל קשה לפרנסת משפחתו.

מאחר ודרך השביתה חסומה בפניו, לא נותר לציבור המפרנסים העצמאיים בלתי אם להביע דעתו בדרך הדמוקרטית המקובלת, דהיינו, באמצעות הקלפי — ביום הבחירות.

דוד שרונני, כפר ברנזס, חדרה

מה

המרגריטה?

הציבור בישראל נבהל נורא כאשר הגב' מאיר איימה להתפטר, בגלל הצעת גרעון האזנה והשלכותיה. ברצוני לשאול: האם אין בכל מדינת-ישראל אדם אחד היכול לבוא במקומה.

דיר-יאסין

דיר-יאסין? וברשותך, מר אבנרי, אשאל: מאימתי דנים מחתרת לפי מיקרה בודד ויהיה המצער ביותר? האם במלחמת היהודים דים לעצמאותם לא היו מיקרים דומים וחמורים פי כמה? היש בעולם הרבה מתי"רות שגלהמו ביותר הגינות וסובלנות כלפי חוץ וכלפי פנים, כדוגמת האצ"ל? זוהי הגקודה העיקרית, ולא מה קרה ב"פעולה מיקרית.

ובאשר למאות-אלפי צופי-הטלוויזיה, שי לא היו בארץ באותן שנים, יש לומר:

היתה זו מלחמה לחיים ולמוות בין יישוב יהודי קטן לבין יישוב ערבי גדול, שנעזר במדינות שכנות. באותם ימים, הוריד כל הרג יהודי את המרלל ביישוב היהודי וכל הרג ערבי הרים את המורל. איש לא חשב מה להשיב בעתיד לנוער אינטליגנטי, או לנוער מפגר באירופה. ומי ששכח מה היו כללי המישחק או — בא הטבח בלוד להז"כיר זאת, ובאישורים של כל אמצעי הקשר הערביים, ואף באישורה של ממשלת מצ-

קוראים השוחחים מכתבים מתבקשים לנחם אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמר נות למכתביהם.